



Prop. 48 S

(2018–2019)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2019 under Arbeids- og sosialdepartementet (som følge av IA-avtalen 2019–2022)

*Tilråding fra Arbeids- og sosialdepartementet 1. mars 2019,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning

Arbeids- og sosialdepartementet legger med dette fram forslag til endringer i statsbudsjettet for 2019 som følge av ny intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv mellom regjeringen og partene i arbeidslivet (IA-avtalen 2019–2022). Sammenlignet med tidligere avtaleperioder er det gjort betydelige endringer i avtalens virkemidler. Avtalepartene er enige om at finansiering av nye virkemidler skal gjøres gjennom omprioritering av midler som tidligere har blitt benyttet til andre tiltak innenfor IA-avtalen. Denne budsjettproposisjonen følger opp enigheten mellom regjeringen og partene i arbeidslivet og inneholder forslag til nødvendige bevilgningsendringer for å etablere og følge opp virkemidler og tiltak i den nye IA-avtalen.

IA-avtalen 2019–2022 har som mål å bidra til høy sysselsetting gjennom å forebygge og redusere sykefravær og frafall fra arbeidslivet. Partene er enige om følgende to nasjonale målsettinger:

- Sykefraværet skal reduseres med 10 prosent sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018
- Frafallet fra arbeidslivet skal reduseres

For å støtte opp under målene for avtalen, er avtalepartene enige om å løfte fram to særskilte sat-

singsområder: Forebyggende arbeidsmiljøarbeid og innsats mot lange og/eller hyppig gjentakende sykefravær.

Den nye IA-avtalen gjelder for hele arbeidslivet og setter arbeidsplassen tydelig i sentrum. Avtalens innsatsområder, organisering og virkemidler skal støtte arbeidet som ledere, tillitsvalgte, verneombud og ansatte gjør i den enkelte virksomhet. Gjennom å jobbe godt og systematisk med å forebygge og redusere sykefravær og frafall, skal virksomhetene være med på å skape gode inkluderingsarenaer i arbeidslivet.

I tråd med innretningen av avtalen skal en rekke virkemidler og tiltak være generelle og treffe hele arbeidslivet. Det skal også prioriteres virkemidler til en målrettet innsats mot bransjer og sektorer som har potensial for å redusere sykefravær og frafall. I forlengelsen av dette skal det etableres bransjeprogrammer under IA-avtalen. Både innsats og virkemidler i avtalen skal være kunnskapsbaserte.

Nærmere om virkemidler i IA-avtalen 2019–2022

I den nye IA-avtalen er avtalepartene enige om å etablere en rekke nye virkemidler med tilhørende økonomiske rammer. I denne proposisjonen omtales virkemidler som skal finansieres gjennom

omprioritering av midler fra tidligere virkemidler som nå er avvirket, men som det er bevilget midler til i Saldert budsjett 2019. I denne proposisjonen foreslås omprioriteringer av bevilgninger på til sammen 273 mill. kroner knyttet til følgende tiltak og virkemidler:

- En *ny arbeidsmiljøsetting* med vekt på kunnskapsutvikling, formidling og veivisning i forebyggende arbeidsmiljøarbeid. Det skal etableres en nettportal knyttet til Arbeidstilsynets nettsider som skal formidle kunnskap og kompetanse om effektivt forebyggende arbeidsmiljøarbeid. Det er lagt til grunn at det skal benyttes 70 mill. kroner til satsingen i 2019, og deretter 50 mill. kroner årlig.
- Etablering av *bransjeprogrammer* for å målrette innsatsen mot bransjer og sektorer som har potensial for å redusere sykefravær og frafall. Det er lagt til grunn at det skal benyttes 60 mill. kroner til formålet i 2019, og deretter 80 mill. kroner årlig.
- *Forsøk med kompetansetiltak* for langtidssykmeldte som på grunn av sykdom eller skade ikke kan komme tilbake til sin tidligere arbeidsgiver. Det er lagt til grunn at det skal benyttes 70 mill. kroner til formålet årlig.
- *Tilskudd til ekspertbistand* til bruk i enkelt saker med lange og/eller hyppig gjentakende sykefravær for å støtte opp under arbeidet med å forebygge og redusere sykefravær på den enkelte arbeidsplass. Det er lagt til grunn at det skal benyttes 50 mill. kroner til formålet årlig.
- IA-avtalen skal stimulere til kunnskapsutvikling, både innenfor avtalens innsatsområder og om tiltak på arbeidsplassene og partssamarbeidet på arbeidsplassnivå. Det vil trolig også være behov for utvikling av data- og statistikkgrunnlag på bransje- og yrkesnivå innenfor IA-avtalens fokusområder og ev. også annen data og statistikk. Det er lagt til grunn at det skal benyttes 21 mill. kroner årlig til utvikling av *bedre data- og kunnskapsgrunnlag*.
- Utvikling av en *ny kursmodul om sykmeldingsarbeid*. Det er lagt til grunn at det skal benyttes 2 mill. kroner til formålet i perioden 2019–2021.

For nærmere omtale av disse og andre virkemidler som partene har blitt enige om i IA-avtalen 2019–2022, vises det til avtaleteksten med vedlegg.

For at nye tiltak og virkemidler skal kunne iverksettes, er det behov for å foreta bevilgningsendringer i statsbudsjettet for 2019. I Saldert budsjett 2019 er det bevilget midler under kap. 2650 Sykepengene, post 73 Tilskudd til tilretteleggings-

tiltak mv. Etter enighet mellom regjeringen og partene i arbeidslivet, er dette tilskuddet nå avvirket for å frigi midler til finansiering av nye virkemidler og tiltak i IA-avtalen, jf. forskrift om opphevelse av forskrift om forebyggings- og tilretteleggingstilskudd for IA-virksomheter og BHT-honorar. Også midler til de tidligere regionale IArådene, som nå er avvirket etter enighet mellom regjeringen og partene, er videreført i Saldert budsjett 2019, som en del av bevilgningen under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter. Det er bevilgninger til disse tiltakene som nå foreslås omprioritert til nye virkemidler.

For flere av virkemidlene vil det være behov for nærmere utredning og konkretisering av innretning og innhold. Forslag om bevilgningsendringer i denne proposisjonen er basert på en foreløpig vurdering av hvilke budsjettkapitler og -poster som bør benyttes i det enkelte tilfelle. Dersom det etter nærmere avklaringer viser seg å være mer hensiktsmessig med en annen fordeling og budsjettering av midlene enn det som foreslås i denne proposisjonen, vil departementet komme tilbake til Stortinget med forslag til bevilgningsendringer våren og/eller høsten 2019, samt i budsjettforslaget for 2020.

Departementet tar sikte på å komme raskt i gang med å implementere virkemidlene i avtalen for å bidra til å nå målene om lavere sykefravær og redusert frafall, i samarbeid med partene i arbeidslivet. Erfaringsmessig tar det imidlertid noe tid før nye tiltak kan settes i verk og midler tas i bruk. Departementet vil følge utviklingen nøye og komme tilbake til Stortinget dersom det viser seg å være behov for det.

2 Forslag til bevilgningsendringer

Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.

Post 22 (Ny) Kunnskapsutvikling i IA-avtalen m.m., kan overføres

Det foreslås å opprette en ny post 22 Kunnskapsutvikling i IA-avtalen m.m. og at posten tilføyes stikkordet «kan overføres». Formålet med bevilgningen på posten er å dekke utgifter til ulike tiltak og virkemidler i IA-avtalen.

I IA-avtalen er det lagt til grunn at det skal benyttes 60 mill. kroner til bransjeprogrammer i 2019. Nærmere innretning av bransjeprogrammene er foreløpig ikke konkretisert, og det er dermed ikke avklart hvordan midlene bør fordeles mellom de ulike involverte aktørene. Det foreslås

at 60 mill. kroner til bransjeprogrammene bevilges over post 22.

I IA-avtalen er det lagt til grunn at det skal utvikles bedre data- og kunnskapsgrunnlag knyttet til IA-avtalens mål, virkemidler og innsatsområder. Det foreslås at 21 mill. kroner til formålet bevilges over post 22. Det legges opp til at dette beløpet også skal dekke administrative utgifter til arbeidet med IA-avtalen, herunder faggruppen og koordineringsgruppen for IA-avtalen.

Når nærmere avklaringer om de ulike virkemidlene og tilhørende fordeling av økonomiske rammer foreligger, vil departementet komme tilbake til Stortinget med ev. forslag om nødvendige bevilgningsendringer.

Samlet foreslås en bevilgning på 81 mill. kroner under kap. 601, ny post 22.

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen på posten er 34,7 mill. kroner.

Det skal utarbeides en ny kursmodul om sykmeldingsarbeid i Senter for kvalitet i legekontor (SKIL). Midler til dette formålet foreslås bevilget under kap. 601, post 70. Utbetaling av tilskuddet forutsetter at den økonomiske rammen for tilskuddet er i tråd med statsstøttereguleringen.

Bevilgningen under kap. 601, post 70 foreslås økt med 2 mill. kroner.

Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 11 671,1 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 15 mill. kroner til personellressurser til forsøk med kompetansetiltak for sykmeldte, jf. omtale under kap. 2650, post 76.

Samtidig foreslås en reduksjon av bevilgningen på 4,3 mill. kroner som følge av at de regionale IA-rådene ikke er videreført i ny IA-avtale.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 605, post 01 økt med 10,7 mill. kroner.

Post 22 Forsknings- og utredningsaktiviteter

Bevilgningen på posten er 54,2 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 3 mill. kroner for å dekke utgifter til evaluering av ordningen med tilskudd til ekspertbistand og forsøk med kompetansetiltak for sykmeldte, jf. omtale under kap. 2650, post 76.

Bevilgningen foreslås økt med 3 mill. kroner.

Kap. 640 Arbeidstilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 639,5 mill. kroner.

Arbeidstilsynet vil være en sentral aktør i den nye arbeidsmiljøatsingen, og det foreslås derfor en økning av tilsynets driftsbevilgning på 25 mill. kroner for å dekke tilsynets utgifter til dette formålet. Som en del av den satsingen skal det etableres en nettportal knyttet til Arbeidstilsynets nettsider. Det er lagt opp til at nettportalen skal utvikles og tas i bruk i løpet av 2019, og i avtalen er det lagt til grunn 20 mill. kroner til nettportalen i 2019.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 640, post 01 økt med 45 mill. kroner.

Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt

Post 50 Statstilskudd

Bevilgningen på posten er 124,9 mill. kroner.

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) vil være en sentral aktør i den nye arbeidsmiljøatsingen. Det foreslås derfor en økning av STAMIs bevilgning for å dekke STAMIs utgifter til dette formålet.

Bevilgningen foreslås økt med 25 mill. kroner.

Kap. 2650 Sykepenger

Post 73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., kan overføres

Bevilgningen på posten er 268,7 mill. kroner.

Midler som tidligere har blitt bevilget over denne posten har blitt benyttet til forebyggings- og tilretteleggingstilskudd og tilskudd til BHT-honorar. Disse tilskuddene er avvirket med virkning fra 1. januar 2019, og det er derfor ikke behov for bevilgning til formålet i 2019.

Bevilgningen foreslås redusert med 268,7 mill. kroner.

Post 76 (Ny) Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte, kan overføres

Det foreslås å opprette en ny post 76 Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte og at posten tilføyes stikkordet «kan overføres». Bevilgningen på posten skal dekke utgifter til ordningen med tilskudd til ekspertbistand og til forsøk med kompetansetiltak.

Ordningen med tilskudd til ekspertbistand skal forvaltes av Arbeids- og velferdsetaten og

utbetales til arbeidsgivere. Utbetaling av tilskudd forutsetter nærmere fastsettelse av regelverk for tilskuddsordningen. Det foreslås at 48,5 mill. kroner av den årlige rammen for tiltaket bevilges over tilskuddsposten. Det legges opp til at tilskuddsordningen skal evalueres og at 1,5 mill. kroner settes av til dette formålet, jf. omtale under kap. 605, post 22.

Det foreslås at utgifter som vil inngå i forsøket med kompetansetiltak for sykmeldte bevilges over tilskuddsposten. Det foreslås at 53,5 mill. kroner av den årlige rammen for tiltaket bevilges over denne posten. For å gjennomføre forsøket vil det være behov for tilhørende personellressurser i Arbeids- og velferdsetaten, og det foreslås at 15 mill. kroner bevilges over etatens driftsbevilgning, jf. omtale under kap. 605, post 01. Det legges

opp til at forsøket skal evalueres og at 1,5 mill. kroner av den årlige rammen for tiltaket settes av til dette formålet, jf. omtale under kap. 605, post 22.

Samlet foreslås en bevilgning på 102 mill. kroner under kap. 2650, ny post 76.

Arbeids- og sosialdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet 2019 under Arbeids- og sosialdepartementet (som følge av IA-avtalen 2019–2022).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet 2019 under Arbeids- og sosialdepartementet (som følge av IA-avtalen 2019–2022) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2019 under Arbeids- og sosialdepartementet (som følge av IA-avtalen 2019–2022)

I

I statsbudsjettet for 2019 blir det gjort følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	
(NY)	22	Kunnskapsutvikling i IA-avtalen m.m., <i>kan overføres</i> , bevilges med	81 000 000
	70	Tilskudd, forhøyes med	2 000 000
		fra kr 34 730 000 til kr 36 730 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med	10 660 000
		fra kr 11 671 125 000 til kr 11 681 785 000	
	22	Forsknings- og utredningsaktiviteter, forhøyes med	3 000 000
		fra kr 54 185 000 til kr 57 185 000	
640		Arbeidstilsynet	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med	45 000 000
		fra kr 639 500 000 til kr 684 500 000	
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt	
	50	Statstilskudd, forhøyes med	25 000 000
		fra kr 124 875 000 til kr 149 875 000	
2650		Sykepenger	
	73	Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med	268 660 000
		fra kr 268 660 000 til kr 0	
(NY)	76	Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte, <i>kan overføres</i> , bevilges med	102 000 000

